

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
“19” _____ червня _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ВСЕСВІТНЯ СПАДЩИНА ЮНЕСКО

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, д-р. політ.
наук Андрій ГОЛЬЦОВ

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни *Всесвітня спадщина ЮНЕСКО*

Навчальна дисципліна «» належить до вибіркових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти з галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня. Вивчення дисципліни покликане формувати у здобувачів вищої освіти знань про всесвітню спадщину ЮНЕСКО (культурну, природну та нематеріальну культурну спадщину), уявлень про основні історико-культурні та природоохоронні території та об'єкти, їхнє місце в українській і світовій культурі, вмінь та навичок аналізу діяльності міжнародних організацій, органів влади держав світу, зокрема України, у системі охорони культурної та природної спадщини людства, основних міжнародних документів, які регулюють питання охорони всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів: «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, основні засади збереження» та «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в регіонах світу».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Освітня програма	<i>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>4</i>	
Семестр	<i>8</i>	
Лекційні заняття	<i>13 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>26 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>81 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО» полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти наукових знань щодо міжнародно-правових засад охорони всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, об'єктів культурної та природної спадщини, їх історії, сучасного стану, а також щодо діяльності ЮНЕСКО, регіональних міжнародних організацій та органів влади держав світу зі збереження, охорони та популяризації культурних та природних об'єктів спадщини людства.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: «Культурні та духовно-релігійні традиції країн світу», «Етнокультурологія», «Міжнародні організації», «Країнознавство».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя;

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на

глобальному, регіональному та локальному рівнях.

PH09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

PH15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, основні засади збереження													
Тема 1. ЮНЕСКО, діяльність щодо охорони всесвітньої спадщини	1-2	18	2	4			12						
Тема 2. Міжнародна співпраця у сфері збереження спадщини людства	3-4	18	2	4			12						
Тема 3. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Україні	5-6	18	2	4			12						
Разом за змістовим модулем 1		54	6	12			36						
Змістовий модуль 2. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в регіонах світу													
Тема 4. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Європі	7-8	18	2	4			12						
Тема 5. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Азії	9-10	18	2	4			12						
Тема 6. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Північній та Південній Америці	11-12	18	2	4			12						
Тема 7. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Африці, Австралії та Океанії	13	12	1	2			9						
Разом за змістовим модулем 2		66	7	14			45						

Усього годин		120	13	26		81						
--------------	--	-----	----	----	--	----	--	--	--	--	--	--

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ЮНЕСКО, охорона всесвітньої спадщини	2
2	Міжнародна співпраця у сфері збереження спадщини людства	2
3	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Україні	2
4	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Європі	2
5	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Азії	2
6	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Північній та Південній Америці	2
7	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Африці, Австралії та Океанії	1
	Разом	13

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ЮНЕСКО; утворення, розвиток, сучасна діяльність	2
2	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини	2
3	Структурні компоненти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	2
4	Міжнародна співпраця у сфері збереження спадщини людства	2
5	Культурна та природна спадщина в Україні	2
6	Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні	2
7	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Західній Європі та Північній Європі	2
8	Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Південній, Центральній та Східній Європі	2
9	Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Південно-Західній та Південній Азії	2
10	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Південно-Східній та Східній Азії	2
11	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в країнах Англо-Америци	2
12	Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в країнах Латинської Америки та Карибського басейну	2
13	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Африці, Австралії та Океанії	2
	Разом	26

5. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		
1.	ЮНЕСКО, охорона всесвітньої спадщини	12
2	Міжнародна співпраця у сфері збереження спадщини людства	12
3	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Україні	12
4	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Європі	12
5	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Азії	12
6	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Північній та Південній Америці	12
7	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Африці, Австралії та Океанії	9
	Разом	81

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист рефератів;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, написання реферату).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, основні засади збереження		
Практичне заняття 1. ЮНЕСКО; утворення, розвиток, сучасна діяльність	ПРН 3, 6, 9, 15, 16. Зокрема, знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та	10
Практичне заняття 2. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини		10
Практичне заняття 3. Структурні компоненти всесвітньої спадщини		10

ЮНЕСКО	локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій.	
Практичне заняття 4. Міжнародна співпраця у сфері збереження спадщини людства		10
Практичне заняття 5. Культурна та природна спадщина в Україні	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали тощо. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	10
Практичне заняття 6. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні	Характеристика діяльності ЮНЕСКО, аналіз міжнародно-правової бази щодо збереження всесвітньої культурної і природної спадщини, міжнародного співробітництва в цій сфері.	10
Реферат (на тему за вибором студента)	Виявлення основних унікальних особливостей природної та культурної спадщини України. Аналіз стану збереження об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні.	10
Модульна контрольна робота 1.	Виявлення актуальних проблем охорони культурної та природної спадщини в Україні.	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в регіонах світу		
Практичне заняття 7. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Західній Європі та Північній Європі	ПРН 3, 6, 9, 15, 16. Зокрема, знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	10
Практичне заняття 8. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Південній, Центральній та Східній Європі	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	10
Практичне заняття 9. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Південно-Західній та Південній Азії	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій.	10
Практичне заняття 10. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Південно-Східній та Східній Азії	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали тощо.	10
Практичне заняття 11. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в країнах Англо-Америки	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	10
Практичне заняття 12. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в країнах Латинської Америки та Карибського басейну	Оцінка значення об'єктів для культури людства та природного середовища планети.	10
Практичне заняття 13. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Африці, Австралії та Океанії	Аналіз стану збереження об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	30
Модульна контрольна робота 2.	Виявлення актуальних проблем охорони та перспектив розширення списків об'єктів всесвітньої спадщини в країнах регіонів світу.	100
Всього за модулем 2		
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача	Оцінка національна та результати складання
-------------------	--

вищої освіти, бали	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Порушення норм академічної доброчесності при виконанні студентами наукових та навчальних робіт є неприпустимим. Несамостійне виконання тестових завдань, списування під час виконання модульного та семестрового контролю (екзамену) заборонені (зокрема, не допускається використання мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, їхні реферати мають містити правильно оформлені посилання на використані джерела та літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4437>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Безуглий В. В., Костащук І. І., Яворська В. В. *Географія всесвітньої спадщини (туристичні атракції) : навч. посіб. Дніпро : Ліра, 2021. 527 с.*
2. Годж С. *Коротка історія архітектури / пер. з англ. А. Ковальчук. Львів : Вид-во Старого Лева, 2024. 232 с.*
3. Клименюк Т. М. *Історія архітектури Середньовіччя і Нового часу V – XIX ст. Львів : Львівська політехніка, 2023. 280 с.*
4. Кулиняк І. Я., Карий О. І., Прокопишин-Рашкевич Л. М., Огінок С. В., Бондаренко Ю. Г. *Європейський досвід популяризації історичної спадщини та культурного туризму : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2023. 254 с.*
5. Липа К. *Історія архітектурних стилів, великих і не дуже. Київ: Віхола, 2024. 272 с.*
6. Литовченко В. В. *Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Україні. Київ : Самміт-книга, 2021. 180 с.*
7. Лук'янова О. М. *Міжнародні організації: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 76 с.*

8. Маленков Р. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні : путівник. Київ : Комора, 2021. 232 с.
9. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 280 с.
10. На шляху до сталого збереження та доступності документальної спадщини / за ред. Ф. Банди. Париж : UNESCO, 2026. 114 с. URL : https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000397661?fbclid=IwY2xjawSWKn9leHRuA2FlbQIxMABicmlkETF0cUlyWFc2SGNFdWRodVRGc3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHsKizjwiIywo3MsUDnPTSflm21qiRWNTDh121e0Te97j9ttclFLgIIwHWHWO_aem_h6xrAoY5CibBVLVYjNKv5A
11. Пемпів О. В. Історія архітектури : підруч. Львів: «Магнолія 2006», 2024. 209 с.
12. Luraghi E. UNESCO: World Heritage Journeys in 40 Destinations. Bergamo : White Star, 2025. 240 с.
13. UNESCO World Heritage Centre. Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention. WHC.25/01. Paris, 2025. 182 p. URL: <https://whc.unesco.org/document/222376>
14. World Heritage List. UNESCO World Heritage Convention. URL: <http://whc.unesco.org/en/list/en/news/1049/en/list>

Допоміжні

1. Гамор Ф. Екодіаманти Європи. Історія номінування букових пралісів до списку об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. 2-ге вид. допов. Львів : Простір-М, 2023. 313 с.
2. Історія архітектури Стародавнього світу / за ред. Т. М. Клименюк. Львів : Львівська політехніка, 2021. 256 с.
3. Історія архітектури та містобудування: тексти лекцій / Ю. С. Баланюк. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2022. 119 с.
4. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. Конвенцію ратифіковано Указом Президії Верховної Ради № 6673-XI від 04.10.88. URL : https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_089#Text
5. Крейзер І. І. Історія архітектури, містобудування, мистецтва та дизайну Стародавнього світу : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 97 с.
6. Культурна спадщина та національна безпека : аналіт. доп. / за ред. В. Потапенка. Київ : НІСД. 2023. 58 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-09/ad_kult_spad_nac_bezp_06092023.pdf
7. Культурна та історична спадщина, урбаністика та будівництво як форми мистецького надбання : кол. монограф. / під ред. Т. Г. Вадименка. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2022. 100 с.
8. Охорона нематеріальної культурної спадщини за допомогою формальної та неформальної освіти сприяє досягненню Цілі 4 сталого розвитку – якісній освіті. URL : <https://fmhu.org.ua/wp-content/uploads/2024/07/62320-UK.pdf>
9. Про охорону археологічної спадщини. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 26, ст. 361. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15#Text>
10. Про охорону культурної спадщини. Закон України. Відомості Верховної Ради

України (БВР), 2000, № 39, ст. 333. URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

11. Процедура внесення об'єктів культурної спадщини до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Постійне представництво України при ЮНЕСКО. URL :
<https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/procedura-vnesennya-obyektiv-kulturnoyi-spadshchini-do-spisku-vsesvitnoyi-spadshchini-unesko>
12. UNESCO. Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. Paris, 16 November 1972. URL: <https://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

Електронні інформаційні ресурси

1. Віртуальний музей нематеріальної культурної спадщини України. URL: <https://ucsr.org.ua/nks/virtualnyj-muzej/>
2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
5. Постійне представництво України при ЮНЕСКО. URL: <https://unesco.mfa.gov.ua/>
6. Український центр культурних досліджень. URL: <https://ucsr.org.ua/>
7. European Union (EU). URL: https://europa.eu/european-union/index_en
8. United Nations (UN). URL: <https://www.un.org/en/>
9. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). URL: <https://www.unesco.org/en>
10. UNESCO World Heritage Centre. Decisions of the World Heritage Committee. URL: <https://whc.unesco.org/en/decisions/>